

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadásként
 vagy megörzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A munka jutalma.

Dr. Molnár Imre.

Az anyagi haladás alapfeltétele az összhang munkaadó és munkás közt. Nem elég a gazdasági viszony anyagi szabályozása, bele kell abba kapcsolódnia egy magasabb, eszményibb néző pontnak: a szeretetnek.

Gunyolják a régi világ patriarchális munkarendjét, az agyban magasan felette állott a mainak t. i. a szeretetnek nagyobb érvényesülésében. Misem bizonyítja ezt világosabban, mint a parasztember ama közismert mondása, hogy midőn gyermekeiről szólt, azokat cselédeknek nevezte. Nem telemelése-e ez a cselédi viszony? Ő ezzel munkáit családjához tartozónak állítja s ezzel elismeri, hogy azokról gondoskodni kötelessége.

A legszegényebb embernek is meg van a maga kis világa és ez a kis világ reá nézve az egész világ. Ha a munkaadó nem képes felismerni a munkás kis világát s ha nem igyekszik annak fejlesztésére; akkor ez az előbb említett összhang nem fog megvalósulni.

Ha a munkaadó nem képes arra, hogy résztvegyen munkásainak örömeiben, ami által megkétszerezheti azokat;

ha nem vesz részt azoknak bánatában, ami által mérsékelhetné fájdalmát; ha a munkaadó nem képes arra, hogy munkásainak nagy szerencsétlenségében együtt könyvezzon munkásaival s nem siet a végromlásán aggódó munkásának anyagi támogatására, — ugyan mi alapon kívánhatna tőle szeretetteljes közreműködést az ő anyagi érdekeinek ápolásában.

Ma már senkisésem élhet teljesen elszigetelt életet. Társadalomban élünk mindnyájan, élvezzük a társadalom ezer és ezer jótéteményét; mi természetesebb tehát, minthogy meg vannak kötelességeink is a társadalom iránt. Az egyesnek bekapcsolódása a társadalomba a család útján történik. A családfőnek lázas munkássága, szorgalma és takarékosága megtermi a család boldogulását, felemeli mindazoknak a körzeteknek jólétét, melyeknek a legszegényebb ember is, a család mellett élni kénytelen. Emelkedni fog jólétben a falu, a város, a megye és mind azok a körzetek, a melyekből áll a társadalom. Ezen sok apró körzet fejlődése pedig magasra emeli az ezen összes körzeteket magában foglaló hazát, minden igaz embernek Isten után végső eszményképét.

Nincs az a kis ember, kinek mun-

kájára, pontos kötelesség teljesítésére a hazának szüksége nem lenne. Hisz a Mindenható nem a tehetség nagysága, vagy a munkakör fontossága szerint méri jutalmazását; hanem a szerint, hogy kiki miképpen teljesítette kötelességét családjá és hazája iránt.

Az az államfő vagy uralkodó, ki nem gondol népe boldogságával; az az államférfi, ki a reá bízott állam felvirágoztatásában nem jár el a legnagyobb lelkiismeretességgel; az a hadvezér, ki a reá bízott nagy érdekek, a haza szabadsága és függetlensége érdekében szükséges haderő szervezésében könnyelműséget követ el; az a bíró, aki az őt megkereső félnek nem szolgáltat igazságot; az az orvos, ki a beteg félnek nem igyekszik tőle telhetőleg visszadni egészségét s az a tanár, aki évtizedeken át szerzett szellem erkölcsi kincseit nem képes lelke egész hevével átvarázsolni tanítványainak lelkébe; vagy az anyagi élet terén működő munkaadó és munkás, aki kinem fizeti munkásainak megérdemelt bérét és az a munkás, ki ezért nem nyújt megfelelő ellenszolgáltatást, ezek mind hitvány emberek; álljanak bár a társadalmi fokozatok legmagasabb vagy legsalsóbb lépcső fokán.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Add meg nekünk a mi...

Ira Boér Margit.

»Dupla Farkas«, mint az ismerősei, alkalmazottjai háta megérintésként, magas, hajott vállú, vékony husu ember volt. Haja között azonban alig látszott egy-két ősz szál. A kemény, nyakas ember még az idő akaratának sem kívánt engedelmessé válni. Azt tiltotta, hogy vállát meghajlítsa, de fejéhez nem engedte nyulni, mintha még evvel is meg akarta volna mutatni a világnak, hogy a legnemesebb részének úgy belső tartalmával, mint külsejével, csak ő rendelkezik egyedül. Mert a belső tartalom csakugyan az ő egyetlen tulajdona volt annyira, hogy soha még egy gondolata sem volt közös mással. Az emberek azt mondták rá, hogy csak a saját esze után szeret járni és ő ezt fényesen be is bizonyította. Nem fordult tanácsért, véleményért, segítségért soha senkihez. A »dupla« elnevezést onnan kapta, hogy éppen olyan ragadozó természete volt, mint annak a vadállatnak, melyet nevében viselt, azzal a különbséggel, hogy nemcsak télen volt ráérezve az áldo-

zatra, az idegen tulajdonjogokra, nemcsak akkor ragyogott fel zöldes szeme, mikor a prédát látta közeledni és nemcsak akkor csattoltatta erős, kemény állkapcsait, nyalta érdes nyelvvel ajkait, mikor áldozata végsőt vonaglott előtte. Oh nem. Neki mindegy volt télen vagy nyáron, jó vagy rossz időben, ő mindig egyformán éhes volt a földre és mindig tudott magának áldozatot felhajtani, kinek rettegésében gyönyörködtek s kit válogatott kegyetlenségek között tüntessen el a világról, minden ingó bingóját telfalva. Ezt a nevet, hogy »dupla Farkas«, tehát ilyen szépen kiérdemelte.

Az asszony, ki első volt prédái között, a legszármasabb áldozat volt. Őt mindennap halálra rémitette a fenevad, lesett reá, elfogta, gyönyörködött a menekülési kísérleteiben. Szelíd, egyszerű kis asszony volt, ki sehogysem bírta megérteni férje terveit és vele örülni. Neki a kis udvarház és környéke egy egész kis világ volt. Mi kell több egy anyának, mikor ebben a tündérvilágban két aranyos, göndör-fürdő, ragyogó szemű angyal járt-kelt, kiknek kacagásától esengelt-bongott a máskülönbben szomorú ház, udvar, kert egész nap. Az egyik leány volt, merész, sötét szemekkel, határozott arcvonásokkal, gunyoros ajkakkal,

szerte röpködő fekete hajjal. A másik szelíd, kék szemű, halovány fiúcska, méla tekintettel, szenvedő arckifejezéssel. Apjuk sokszor elnézte őket játékok közben és töprengett azon, hogy miféle tréfája ez a természetnek. Egy fiú természetű leány, hangos, parancsoló beszéddel, fékezhetetlen kedélyvel, uralkodó természettel. És egy csöndes, méla fiú résztvevő, vigasztaló, csendesítő hanggal, harmatos szemekkel. Egy fiúba oltott leány, kinek csak az álla szilárd alkotásu, erőre hajló, amiből az emberi természetek ismerője nagy akaratra tudna következtetni, ha nem cáfolná rá erre a következtetésre az a két gyengéd kék szem, mely még mindig álmodozva néz maga körül, pedig már a serdülő korban van, hol észreveszi a gyermek a körülötte hullámzó, zajló, néha ordító életet. De az ő számára még csak mese volt az.

Az öreg Farkas haragudott erre a puha gyerekekre és amellett valami tiszteltetlelő féltelmet érzett iránta. Néha, mikor nem bírta ki az ártatlan, tiszta nézését, gunyolódni próbált vele, hogy tűzbe borítsa, vagy méregbe hozza.

— Te, te anyámasszonyi katonája. Ha valaki a nevedet fogja hallani: Farkas András, egy markos, izmos fogd meg alakot képzel

Estélyi- utcai és vadászcipő-különlegességek

egyedül

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

Rákóczi-ut. 3.

Itt van a váradi hegyközségnek egy szerény munkása, aki egy emberöltőn át becsülettel teljesített munkájával munkaadója anyagi jólétére törekedett s ez alapon magára vonta a magas kormány figyelmét és attól e fényes kitüntetésben részesített. Ez a kis embere hegyközségünknek érdemes, hasznos polgára a hazának is.

Bennünket elneccsügeszsen az, ha hasonló kitüntetésben nem részesülünk. Hisz nincs oly éberem örködő kormány, mely százerek munkásságát ellenőrizni képes lenne s nincs az az anyagi eszközökkel rendelkező kormány, amely millió polgárának szorgalmát és munkásságát érdem szerint megjutalmazni képes lenne. De erre nincs is szükség, hisz a becsülettel betöltött élet tiszteletet viv ki előbb vagy utóbb a velünk együtt élő polgártársaink körében. És ha mindez be nem következne, ha sem a kormány kitüntetése, sem polgártársaink elismerése nem jutalmazná működésünket, még az sem tarthatna vissza bennünket kötelességünk teljesítésétől; mert minden emberben él egy örökké éber, megvesztegethetetlen igazságos bíró és ez lelkiismeretünk, mely jutalma vagy büntetése szerint, amint teljesítettük kötelességünket vagy elhanyagoltuk azt.

A kötelesség teljesítéséről lévén szó, talán nem követek el helytelen dolgot, ha felidézem ős uralkodónknak példáját. A mi ős királyunk, 8 évtized súlyos

terhével vállain és az emberi szenvedések és megpróbáltatások legborzasztóbbjai által meglátogatva, mindenkor a kötelesség teljesítésében találta fel életének célját, ismerte fel az élet igaz tartalmát. Mert akkor is, amidőn a legtragikusabb módon elveszítette koronáinak egyetlen örökösét és amidőn épen oly tragikus módon, orgyilkos kéz által elveszítette élete hű társát és Magyarország elveszítette szeretett királynéját, mélyen sujtott királyunk eme fejedelmi szavakat intézte népeihez: a sorscsapások által meg nem törve, Istenbe vetett bizalommal kötelességeimnek még buzgóbb teljesítése által kívánom betölteni élethivatásomat.

Ezek a királyi szavak azok, amelyek igazolják, hogy ő nem egyedül a születés címén, nemcsak a magyar törvények által megállapított trónutódlás sorrendje szerint hivatott arra, hogy viselje Szent István koronáját; hanem emberi tulajdonságainak eme kimagasló voltánál fogva is hivatott arra, hogy népek milliói felett uralkodjék és hogy 50 millió alattvalója által mint szerető atya tiszteltessék. Ez a nagy kötelességtudás szerezte meg számára alattvalóinak soha meg nem szűnő szeretetét; de egyuttal megszerezte az egész világ művelt nemzetelének és nagy embereinek is tiszteletét és elismerését. Ime a kötelesség teljesítésének édes jutalma s az emberi hivatás legmagasabb csúcsain is.

maga elé és ehelyett szembetalálja magát egy lányos finomsággal, egy puha, fehér kezű, virágot ápoló gavalérral. Azért adtam pedig neked az András nevet, mert a név kifejezője sokszor a viselője jellemének. (Elhallgatta azt, hogy senkinek a jelleme nem egyezik meg anyira a nevével, mint épen az övé.) Képzeld csak magad elé azt, akit Nácinak kereszteltek. Nem önkénytelenül is apró, göndör veres haját, veszedelmesen görbe orrot, alázatosan sunyin bajlódzó alakot látsz magad előtt. A Pista pedig egy hamis nézésű, könnyen hevülő, szeleburdi subanc, ki alaposan elűt a méltóságát István urtól.

Egyszer aztán alaposan elment a kedve »dupla Farkas«-nak a csufolástól. Amióta kipirult az a halavány arc, nedves fényben csillognak a kék szemek és hevesek lettek a szelid, halk mozdulatok, hogy az a szegény, elgyötört asszony, odabenn, a fiu kis szobáskájában, alig bír velük. A takaró így is minduntalan lekerül róla. A doktor csak a fejét esóválja és a hőmérőt nézegeti minden percben. A lányt el kellett volna vinni valahová idegenbe, mert a baj ragályos. De hová, melyik ismerőshöz kopogtathat be »dupla Farkas«, azt kérni, amit ő soha senkinek nem adott még aranyért sem; egy kis szívességet. Nem is tudta volna elvinni az ajtótól a szenvedélyes természetű gyermeket semmi hatalom. Odabujt a nyílás mellé és azon át leste, a fiu szagot kiabálását, lázas képeit. Nem

tudott enni, inni, pihenni anélkül a szelid, kedves, álmódzó társ nélkül.

— Istenem, Istenem, mi lesz ezzel a gyermekkel, ha a másikkal valami emberi történik, — gondolta — dupla Farkas. És bizony nagyon sok idő óta most ejtette ki először azt a szent nevet. Még is rendült tőle; előbb félelmet érzett lelkében, de aztán mint a fuldokló, belekapaszkodott a hirtelen támadt mentőszálba és mind hangosabban ismételte: Istenem! Istenem! Sainte úgy érezte, hogy ez már fél segítség. Ha neki eszébe jutott az Isten és még fel is sóhajtott hozzá, az már nagy könnyebbséget hoz a lelkének és talán valami enyhülést a kis betegnek. Végig tapogatta a gyermek lüktető homlokát és szinte felsikoltott az örömtől, hogy az már nem volt olyan lázas. Belevette magát az eszébe az a gondolat, hogy az előbbi nagy lázat az ő felfohászkodása huzta le. Most már mind sürűbben, szinte érthetően mormogta: Istenem! Istenem! És tapogatta a fiu fejét, arcocskáit, vékony, fehér kezecskéit. A feleségére is szinte meghatottan nézett, mikor az egyik kezével a gyerek paplanát igazgatta, másikkal az orvosságot vitte ajkaihoz és míg szeméi esdve tekintettek valami láthatatlan lény felé, hangtalanul suttogott valami imát. Nem őrlöngött, nem lutkosott felbomlott hajjal, mint a szinpadí mamár, az ő szemében és arcán csak a végzetlen szeretet és aggodalom volt.

(Vége köv.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 20.

Kabós Ferenc alelnök negyed 11 óra után az ülést megnyitja. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök jelenti, hogy Kovács Gyula sürgős interpellációt nyújtott be a fehérgyarmati vérengzés ügyében.

A Ház háromnegyed 3 órakor tér át az interpellációra.

Következett a

bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Elnök: Először Kelemen Béla határozati javaslata fölött kell döntenet. Jelenti, hogy huszánál több jelenlevő képviselő névszerinti szavazást kért. (Nagy zaj.)

Felkiáltások jobbról: Valóban jelen vannak?

Elnök elrendeli a nevek felolvasását és konstatálja, hogy jelen vannak. A szavazás megkezdése előtt öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után megkezdtek a névszerinti szavazást.

A szavazás eredménye: igennel szavazott 32, nemmel szavazott 131.

A Ház Kelemen Béla határozati javaslatát elveti.

Következett Kelemen Samu határozati javaslata.

Elnök: Álljanak fel azok, akik elfogadják.

A többség nem fogadta el.

Lovász Márton javaslatának eldöntésénél 20 ellenzéki képviselő névszerinti szavazást kért. (Nagy zaj a jobboldalon. Ez nem járja!)

Batthyány Tivadar gróf: Jogunk van hozzá!

Elnök: A házszabályok értelmében 5 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után a szavazás eredménye: igennel 29, nemmel pedig 146 szavazott.

Somsich Tihamér gróf és Kovács Gyula határozati javaslatát a Ház elveti.

Polónyi Dezső határozati javaslatánál névszerinti szavazást kérnek (Nagy zaj.)

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után névszerinti szavazás folyik.

Polónyi Géza határozati javaslata felett holnap fog szavazni a Ház. Polónyi Dezső és Hegyi Arpad javaslata felett egyszerű szavazattal határoztak.

Az ülés végén Kovács Gyula sürgős interpellációt intézett a belügyminiszterhez a fehérgyarmati választásnál igénybe vett csendőri karhatalom ügyében.

Héderváry kijelentette, hogy az ügy megvizsgálása végett megbízottat küldött ki.

Az ülés 3 órakor véget ért.

A fehérgyarmati választás. Fehérgyarmatról jelentik: Tegnap tartotta a Kossuth-párti Jármy Béla és a Justh-párti Szunyogh Mihály programbeszédét. A népgyűlésen a két párt választói összeveszttek, nagy verekezés támadt, amelyen a csendőrök a választók között löttek. Három ember súlyosan, kettő könnyebben megsebesült.

MEGNYILT!

Az új Rosenzweig-féle mellfüzőgyár

Szalárdi-utca 9. szám, saját ház.

Elegáns fogadó teremmel, fényes próbaszalonnal. Modern gépekkel felszerelt műteremmel. Hol a nagybecsült vevő közönség a következő előnyökben részesül: **Olcsóbb árak**, mert nincs az óriási boltbér, **szébb elegánsabb kivitel** és **előzékeny kiszolgálás**, mert az üzemet a tulajdonos személyesen vezeti.

A becsületes munka elismerése.

Dr Molnár Imre ünneplése.

Lélekemelő szép ünnepély folyt le vasárnap Nagyváradi város székházában, a nagyváradi hegyközség közgyűlése keretében.

A hegyközség abból az alkalomból tartott közgyűlést, hogy a földmivelési miniszter egy nagyváradi vincellért, hosszú, buzgó szolgálatának elismeréséül 100 korona jutalomban részesített és oklevéllel tüntetett ki. Tehát tulajdonképpen a munka ünnepe volt vasárnap a városházán.

A hegyközség tagjai, a nagyváradi szőlőbirtokosok megragadták az alkalmat, hogy kifejezést adjanak tiszteletüknek, szeretetüknek, nagyrabecsülésüknek az iránt a kiváló férfi iránt, aki már tíz éve vezeti mint elnök a hegyközség ügyeit s buzgalmával, nagy tudásával, ügyeszeretettel valósságos apostola a nagyváradi hegy felvirágoztatásának s a szőlőtermelők érdekeinek.

Dr Molnár Imre jogtanár elismert országos tekintély a szőlősgazdák között s az ő nemes lelkesedésének, minden jó és hasznos iránt fogékony lelkiületének, fáradságot nem ismerő tevékenységének mindenütt eredményét látjuk ott, ahol a magyar bortermelésnek, tehát az ország egy óriási jövedelmi forrásának emeléséről van szó.

A szép ünnepről a következő tudósítást adjuk:

Nagy számmal sereglettek egybe a gazdák a hegyközség gyűlésére a városháza dísztermében. Ott voltak Hlatky Endre főispán, Fetser Antal püspök, Rimler Károly polgármester, Bordé Ferenc főjegyző, Molnár Imre ült az elnöki székekben és a gazdák sorában megjelentek:

Dr Hoványi Gyula, Márkus János, dr Kovács János, Szokoly Tamás, Komlósy József, Lausch Károly ezredes, Fűredy László, Jelinek Géza, Mayr Sándor, Csobánczy Lajos, Karger Sándor, Kaczián Károly, Sas Ede, Weimann Henrik, Papp György, Molnár Lajos, Váli Géza, Hertelendi Géza, Tárnoki László, Imrik László.

A közgyűlést dr Molnár Imre elnök nyitotta meg; üdvözölte Hlatky Endre főispánt.

Ezután a főispán átajajította Veres István viacellérnek a földmivelésügyi miniszter által adott 10 darab 10 koronás aranyat és az elismerő oklevelet, igen szép beszéd kíséretében.

Ez aktus után dr Molnár Imre elnök nagyszabású remek beszédet mondott, amelynek első részét lapunk élén közöljük.

Beszédének befejező részét, amelyben igen szépen, hazafias érzéstől áthatottan fo lalkozik a kivándorlással is, a következőkben adjuk:

Miután oly ritka alkalom kínálkozik ahhoz, hogy a hegyközség összes elemei együtt lehessenek, méltóztassék megengedni nekem, hogy ez alkalommal megemlékezzem Magyarországra egy nagy szerencsétlenségéről, értem a kivándorlást. Ma már nem százan és ezren, hanem százazrek és milliók, éppen a földművelő osztály köréből, a meggazdagodás lidérc-fénye által vonzatra idegen világrészekbe, Amerikába vándorolnak. Én megengedem, hogy egyesek célt is érnek, vagyont szereznek, sőt meg is gazdagodnak; de egyet állíthatok, hogy a boldogságot nem fogják megtalálni soha.

Ők megtagadták koszorus költőnk örökké igaz mondását: »Itt élned, itt meghalnod kell.« Ők szétépték azokat a legszentebb köteleket, melyek az embert a hazájához, a magyart a haza e megszentelt földjéhez kapcsolják. A legszegényebb ember élete is eszmény nélkül üres és sivár. Amidőn tehát szétépték a családi köteleket, kivonják magukat azokból a körzetekből, amelyekben életük egy nagy részét eltöltötték, amidőn megtagadják összefüggésüket Magyarországnak szenvedésekben és dicső-

ségben egyaránt gazdag történetével, azáltal elzárták a boldogság lehetőségét.

Kötelességmulasztást követnék el akkor, ha ebben a közgyűlésben meg nem emlékezném e magas kormányról, amelynek jóakarata ezen ünnepélyünk lehetővé tette, s amidőn hegyközségünk egy szerény munkását, kitüntette, egyúttal hegyközségünket is megtisztelte. Indítványozom tehát, hogy ebből a gyűlésből egy hódolatteljes felterjesztés intéztesse a nagyméltóságú földmivelési miniszter urhoz, a melyben hálánk és köszönetünknek adjunk kifejezést.

Azt hiszem az egész közgyűlés igaz érzelmeit tolmácsolom, amidőn Hlatky Endre urhoz Nagyváradi város főispánjához fordulva, őt mindajánk tisztelete és szeretetéről biztosítom. Üdvözölöm őt azért, hogy szerény közgyűlésünket megjelenése által megtisztelte; hogy a hegyközség óhaját a magas kormánynál keresztül vitte; de üdvözölöm őt a legmelegebben mint azt a férfit, mint a kit Nagyváradi minden egyes polgára mint a kötelesség teljesítés mintaképét tisztel és becsül.

A megjutalmazotthoz fordulva arra kérem őt, hogy tartsa meg ennek a reá nézve oly kimagasló szép napnak emlékét élete utolsó lehelletéig és hogy a magas kormány e kitüntetésére és a hegyközség elismerésére és tiszteletére aranyozza be életének alkotását! Az isten éltesse őt sokáig.

Ha senki a tett indítványhoz szólni nem kíván, kimondom mint a közgyűlés határozatát, hogy a n. földmivelési miniszter urhoz az említett köszönő felterjesztés fog intézteni.

Ezután a napirend előtt Sas Ede kért szót és a hegyközség megbízásából üdvözölte Molnár Imre drt, akit a szőlőbirtokosság tíz éve választott elnökévé s akinek, kivált a nagyváradi hegyek ujjíteremtése körül vannak elévülhetetlen érdemei: a gazdaközönség érdekeinek buzgó előharcosa és a magyar föld kulturájának apostola. (Leikes éljenzés.)

Molnár Imre meghatótan mondott köszönetet az óvációért, Márkus János hegybíró indítványára pedig elhatározta a közgyűlés, hogy úgy Molnár Imre, mint Sas Ede beszédét egész terjedelmében jegyzőkönyvben foglalja.

Ezután a közgyűlés rendes tárgyait intézték el: elfogadták a számvizsgáló bizottság jelentését és a fölmentményt megadták.

A rendőrség államosítása. A Magyarországi Rendőrtiszviselők Országos Egyesületének választmánya Augyal Armánd győri főkapitány elnöke alatt folyó hó 18-án és 19-én választmányi ülést tartott Budapesten. A választmányi ülés tárgya Miskolczi László budapesti rendőrkapitány által készített törvénytervezetnek a részletes megvitatása volt. A választmány két napi igen beható tanácskozás és vita után a tervezetnek több alapelvét módosította és a fejlődött jogviszonyokhoz képest fogadta el. Így többek között kimondotta, hogy az államrendőrségi intézmény az egész ország területén egységes és egyöntetű, s ebből kifolyólag az államrendőrség hatásköre az egész ország területén mindenütt egyforma legyen. Kimondotta az egységes státust az ország rendőrtiszviselőire nézve. A törvénytervezetet legközelebb küldöttség fogja a miniszterelnökhöz, továbbá a két belügyi államtitkár kezébe eljuttatni és kérni az államosítás mielőbbi keresztülvitelét. A választmány tárgyalásán tevékeny részt vett Gerő Armin nagyváradi főkapitány, az egyesület társelnöke is, akit a választmány a miniszterelnök és államtitkárok elé vezetendő küldöttség vezetésével is megbízott.

Legelegánsabb
estélyi czipők

és urak részére
báli divatezikkok

legkedvezőbbben

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

UJDONSÁGOK.

* **A főispán a Délvidéken.** Hlatky Endre főispán tízennégy napi tartózkodásra a Délvidékre utazik.

* **Erdély és az Alduna.** A Kath. Kö mai vetítő estélyén hazánk két, természeti szépségekben és történeti emlékekben egyaránt bővelkedő vidéke Erdély és az Alduna kerül sorra, melyekről dr Vucskics Gyula fog előadást tartani. Kezdeté délután 5 órakor.

* **A polgármester nem utazik el.** Említettük, hogy Rimler Károly polgármester 8-10 napra elutazni szándékozott a Tátrába. Mivel azonban az időjárás hirtelen enyhére változott s a Tátrában is megindult a hóolvadás, a polgármester megmásította utazási szándékát s nem utazott el Nagy-Váradról.

* **Ebéd a miniszterelnöknél.** A vasárnapi miniszterelnöki ebéden, amelyen Hédeváry Károlyné grófné töltötte be a háziasszonyi tisztet, résztvettek: Montenuovo herceg első főudvarmester, Paar gróf és Bolfras báró főhadsegéd, Fejérváry Géza báró testőrkapitány, Manzano gróf és Horthy szárnysegédek, Daruváry Géza kabinetirodai főnök, Kerzl dr. udvari orvos, Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke, Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke, Kemény Kálmán báró és Széchenyi Sándor gróf, a főrendiház alelnökei, Návay Lajos és Kabós Ferenc képviselőházi alelnökök, Baernreiter dr., az osztrák delegáció elnöke, Kozłowski lovag, az osztrák delegáció alelnöke, Láng Lajos, a magyar delegáció alelnöke, Schreiber Viktor hadtestparancsnok és Klobucsár Vilmos honvédségi főfelügyelő. Az az ebéd, amelyet a diplomaták tiszteletére ad a miniszterelnök, február 24-én lesz, ugyancsak a miniszterelnöki palotában.

* **A Körözs kaszárnya bérletét felmondták.** Több alkalommal foglalkoztunk az ugynevezett Körözs-kaszárnya ügyével. Az ósdi és a városrész fejlődésének útját szegő épület már csak egy évig fog még disztelenkedni azon a területen, aztán átadja helyét új modern épületeknek és utcáknak. A vármegye a kaszárnyát el fogja adni. A kaszárnya jelenlegi bérletje, a kincstár, nem gördit akadályt a kaszárnya eladása elé és tudomásul veszi a vármegye egy évi felmondását. A vármegye a felmondást legutóbb küldte át a parancsnokságnak, mely tegnap értesítette az alispánt, hogy a felmondást tudomásul veszi.

* **Az Országos Katholikus Szövetség közművelődési előadásai.** Az Országos Katholikus Szövetség ez év március havában Budapesten közművelődési előadási sorozatot tart. Az előadások célja: az egyes korekérdések tekintetében a nagyközönség tájékoztatása, a keresztény Magyarország ellenségei által a jóhiszemű közönség közt elszórt hazugságok meg-

cáfólása, a keresztény közvélemény megerősítése. Az előadások megtartására az igazgatóság a következő katolikus vezetőket kérte föl: *Sáchenyi Emil* gróf, dr. *Glattfelder Gyula*, dr. *Kiss János*, dr. *Nagy Emil*, gróf *Mailáth József*, dr. *Dudák János*, dr. *Ernst Sándor*, dr. *Baross János*, dr. *Krüger Aladár*, dr. *Andor György*, gróf *Somssich Béla*, dr. *Giesswein Sándor*. Dr. *Krüger Aladár* előadása a március 23-iki estélyre tűzött ki.

* **Megindult a Körözs jége.** A pár hétig tartott erős tél vastag jégpáncélt vont a Körözsre; körülbelül 25—30 centiméter vastag jég borította az egész folyó medrét. A hatalmas jégkéreg már csak volt. A vasárnapi enyhe időjárás folytán a Körözs mentén megindult a hóolvadás s megdagasztotta folyó vizét. A jégkéreg hétfőn reggelig ellenállt a mind jobban növekvő víz erejének, de hétfőn reggel 5 óra tájban iszonyu robbanásokkal felszakadt a vastag jég s darabokra törölve, megindult. A rendőrség a Nemzeti hídnál igyekezett a hidlábaknál fennakadt jégtáblákat megindítani, hogy jég törlesz ne képződjék, ami sikerült is. A partokra igen sok jégtáblát kidobott az áradás ereje. A jég a Körözs felső vidékén is megtört s tegnap délelőtti óriási jégtömeg uszott le a Körözsön, de nem okozott semmi kárt. A Körözs vize igen megáradt a hóolvadás következtében. A hegyek között óriási tömegben van a hó, s így még ezután számíthatunk a Körözs nagyobb áradására.

* **A kazántisztítás áldozatai.** A felsődernai aszfaltgyárban tegnap megrendítő szerencsétlenség áldozata lett két munkás ember. A gyár egyik kazánját tisztították Kulcsár Jenő 18 éves géplakatos és Márton Herman lakatos tanonc és míg ők bent dolgoztak, addig egy másik munkás a szomszédos kazánt kinyitotta. A betóduló gázok mindkét embert megölték. Mikor kibúrták őket, Márton Herman még élt, de nemsokára ő is meghalt. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást. A vizsgálatot Máthé margittai járásbíró ejtette meg.

* **Vidéki Hírlapírók Betegségélyző Pénztára.** A vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége által létesítendő betegségélyző pénztári intézmény céljaira legutóbb a következő adományok érkeztek a Szövetség vagyonát kezelő Szegedi kereskedelmi és iparbankhoz: Tolnamegyei Takarékpénztár és Hitelbank Szekszárd 150, Miskolci Villamosági Részvénytársaság 100, Aradi Polgári Takarékpénztár, Szeged-csongrádi tkpénztár, Temesvári első tkpénztár 50—50, Kassai népbank 25, Hevesmegyei hitelbank Lager, Iparosok, kereskedők és gazdák bankja Szolnok, Kereskedelmi bank és takarékpénztár Szolnok, Tisza Ujlaki gazdasági bank 20—20, Egri Takarékpénztár, Rácz Géza Temesség, Petrovosszeilói hitelegylet, Szatmári takarékpénztár, Hajdunánási takarékpénztár, Jászapáti kölcsönpenztár, Ozdi takarékpénztár 10—10, Anheuser Ferec Temesvár, Almás-járás takarékpénztár, Gurahonci takarékpénztár, Czeglédi ipar- és kereskedelmi bank 5—5, Antalfalvai tkpénztár 3 és dr. Sondarevics Ferenc Szabadka 2 korona. Az adományokért hála köszönetét nyilvánítja a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének elnöke.

* **Panaszok a hagyatéki ügyek miatt.** A nagyváradai törvényszék tegnap panaszt tett az alispánnál az egész jegyzői kar ellen. A panaszra az szolgál okul, hogy a hagyatéki ügyekhez szükséges okiratokat a jegyzők nem küldik be pontosan, e miatt a hagyatéki ügyek tárgyalása igen sok balasztást szenved. A panaszban arra kéri a törvényszék az alispánt, hogy szigorúan utasítsa a jegyzőket, miszerint a jövőben pontosan, minden sürgetés nélkül terjesszék be a megfelelő okmányokat.

* **A jegyzők és a nyomozás.** A büncselekmények nyomai megőrzésénél azokban a községekben, ahol csendőrségek nincsenek, különösen fontos szerep jut a jegyzőknek. Míg a csendőrség tudomást szerez a dologról, addig igen gyakran eltelik a nyomozás szempontjából talán legfontosabb idő, s ilyenkor csak némi nyomozati ismeretekkel is rendelkező jegyző igen fontos és megbecsülhetetlen szolgálatokat tehet az igazságszolgáltatásnak. *Baróthy Pál* kir. ügyész ilyen szempontokból tegnap Eleden előadást tartott az Eled-környéki jegyzőknek a *nyomozásról*.

* **Drága vashíd.** A tamáshida-micskei utat keresztül szelő Fekete Körözsön nagyszabású hidat akart létesíteni Tamáshida községe. A hid 99.239 koronába került volna, melyhez az államtól 51.239 korona támogatást kértek. Az illetékes miniszteriumtól tegnap érkezett le a határozat, melyben a miniszter kifogásolja, hogy a hidra oly horribilis összeget irányoznak elő. A miniszter szakközvegyeinek nyilatkozata szerint 65.800 koronába kerülhet legföljebb a hid. Ha a község a költségvetést e szerint redukálja, úgy hajlandó 17000 korona állami támogatást nyújtani a miniszter. E nagyarányú támogatás indokául a miniszter a vármegye közuti alapjainak kimerültségét hozza fel.

* **Pasztító járvány.** Biharmegye vaskóhi járásában a járványok két veszedelmes neme a kanyaró és vörheny szedi áldozatait. Nem is csuda. Az egész járásban már évek óta nincs betöltve a körorvosi állás. A hatalmas területen fekvő 46 községet számláló járás egy járási orvossal rendelkezik, annak is állandóan utou kell lennie. Eddig még ugyan nem volt rá eset, hogy ez a rendezetlen egészségügyi állapot valami riasztó következményeket vont volna maga után, ez azonban csak isteni szerenese volt. Most azonban egyszerre felütötte fejét a járvány és csak egy községben Vaskóháson hetenként 2—3 halálozást követel. A járvány egyre tart. A főszolgabíró tehetetlenül áll, egy orvossal a baj megfékezésére nem képes. Tegnap már erről rövid, de sokat mondó jelentést tett a vaskóhi főszolgabíró az alispánnak. A fentiek elmondása után kéri, hogy a körorvosi állás betöltése iránt sürgősen intézkedjék az alispán, mert ők nem képesek orvost kapni. A megfertőzött helyekre járványorvos kiküldését kéri a főszolgabíró. A szomorú jelentésre az alispán azonnal intézkedett s valószínű, hogy még a mai napon kiküldi a járvány orvost.

* **Betöltöttek a nagylétei segédjegyzőséget.** Csaknem állandó rovatot provokált már magának a nagylétei segédjegyzői állás, melyre tudvalevőleg nem voltak képesek embert kapni. Az állás betöltetlensége folytán a nagylétei adóügyek annyira elmaradtak már, hogy e miatt panaszt is tettek az alispánhoz. Az állás betöltetlenségének híre bejárta az egész országot s a jelentkezők egész serege akadt, akik mind vállalkoztak az állás elfoglalására. Végre most sikerült a segédjegyzői állást betölteni. A jelentkezők közül *Szikszay Dezső* okleveles jegyzőt nyerte meg Nagylétea az állásra. Szikszay már a jegyzői pályán nagy jelentőséggel bír s így a nagyléteinek csak nyereség az ő megválasztása.

* **Sikkasztó és csaló szociáldemokrata képviselő.** Gothából jelentik, hogy ott Wilhelm Danner szociáldemokrata képviselőt, hivatalos pénzek kűtlen kezelése és családja miatt, mit a walterhauseni helyi betegpénztárnál vezetői minőségben követett el, tizenhárom havi elzárásra és háromszáz márká pénzbüntetésre ítélték. Polgári jogait három évre vesztette el.

* **Rendőri hír.** *Kovács Akos* cég üzletvezetője jelentést tett *Bakos Sándorné* ellen, mert ez a kirakata előtt kiakasztott kenderből 2 darabot leakasztott s azzal, mint aki jól végezte dolgát, a Nagypiac felé ment. Az üzletvezető egyik alkalmazottjával, aki a lopást észrevette, az asszony után ment, s a kender elvéve, az asszonyt a rendőrszemnek átszolgáltatta. A rendőrség *Bakos Sándorné* ellen az az eljárást megindította.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen nézék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Mezőgazdaságok, szeszgyárak** kastélyok és magánlakásoknak, kiknek bármely gőz-, vízi, vagy motor üzemük van, a legolcsóbban jönnek ki a *villamos világítással*, erre nézve *Stern Adolf* nagyváradai electrotechnikai cég bárkinék szivesen szolgál felvilágosítással, részletes költségvetés, díjmentes. Ugyancsak berendez villamos jelző csengőket, telefont, villámhárítót készit, azonkívül csillárokat fémből, bronzból, vasból galvanizálva minden kivitelben. A javított dr. Just féle Wolfram-lámpák raktáron.

Vegyél!

Vegyen!

Vegyünk!

10. 13. és 17.

Koronáért

Moskovits Antonomiai cipőt Nagyvárad

Kossuth-utca 5. gyár épület és

:: Bémer-tér, Fő-utca sarok. ::

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butordarabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Ifj. Kohn Sámuel-
féle írtat teljes elárúsítása

FLEGMAN

mg a készlet tart

naponta d. o. 9—1-ig, d. u. 2—7-ig.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és lötlények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáruda. Telefon 269.

Menjünk

Radó és Kertészhez

KOSSUTH-U. 2. sz.

hol a megkezdődött farsangi ocassióba feltűnő olcsón adatek el az összes batisztok, selymek, csipkék, gyöngydiszkek, ruha kelmék, vásznak, asztalneműek és kész fehérműek.

Telefon 1030.

* **Révai Nagy Lexikon** 18 kötet á 16 korona, **Franklin Kezi Lexikon** 3 kötet 54 korona hasi részletfizetésre is. Megrendelhető **Benkő Artur** könyvkereskedésében. *Modern Antiquarium* Nagyvárad, Rákóczi-ut 10. Telefon 870

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK** cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnék. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Óváry Testvérek kályhás iparosok** (Óváry Lajos utódai). Csengeri-utca 27. szám.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam 5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévay-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

Kolosváry Sándor
ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyárúk, ezüst dísz tárgyak és evőeszközök valamint zsebórák nagyraktára.

Két portál eladó.

Ha lakást vagy butorozott szobát akar kiadni vagy bérelni, valakit meg akar kerestetni, levelére azonnal választ akar nyerni, kintlévőseit akarja inkasszálni, nyomtatványait vagy röpcéduláit szét akarja hordatni, színházba vagy bárhova jegyet akar váltani, hívja fel telefonon a 693. számot, vagy keresse fel személyesen a Messenger-Boy gyorsküldőne-vállalatot.

CZAPFALVI JÓZSEF
mázoló, épület és butorfestő
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerai butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
Czapfalvi József.

358

Legelegánsabb és legmodernebb fényképek

külföldi tanulmányok és tapasztalatok alapján

Molnár Jenő
Lojanek utóda) műtermében.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Muzsikus lány.
Szerda: Testőr.
Csütörtök: Fiúk és lányok. (Premier)
Pentek: Fiúk és lányok.
Szombat: Fiúk és lányok.
Vasárnap: délután Luxemburg gróf; este a A Medikus. (Premier)

Muzsikus leány. Ma kedden este ezt a bájos, vidám meséjű operettet játsszák a színházban. Az öreg Hydin életének egy kedves kalandos epizódja körül forog a darab s a kedélyes történethez méltó finom és hangulatos muzsika teszi rendkívül érdekessé a darabot. A Szigligeti-színházban még kevés operett aratott oly őszinte sikert, mint éppen a Muzsikus leány. Zsigmondi Annának ez a szerep a legragyogóbb alakítása s éppen ezért a darab a szezon legvonzóbb slágere. Még ez ideig valahányszor előadták, mindig zsúfolt ház néste végig. A mai előadás iránt is oly nagy az érdeklődés, hogy jegyeket már alig lehet kapni.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 25. A Tiszti Kaszinó vívó-estélye a Kereskedelmi Csarnokban.

A kereskedelmi iskola volt növendékeinek mulatsága. A felsőkereskedelmi iskolát tennálisa óta végzett tanulók tegnap bocsátották ki meghívóikat február 28-án a Kereskedelmi Csarnokban tartandó mulatságukra. Mint a meghívóóól kitűnik, a rendezőség élén a kereskedelmi iskola tanárai szerepelnek, mint diszrendező, akik a 200 tagú rendezőséggel vállelve fáradoznak az estély sikeres előkészítésén. A közönség oly szimpátiával fogadja ezt a mulatságot, hogy tuzás nélkül állíthatjuk, ez lesz nemsokára a farsang egyik legnépszerűbb mulatsága.

Mulatság Margitán. A margitai római k. iskolaszék 1911. évi febr. hó 26-án a »Margit« szállodában, iskolája javára zártkörű táncvigalmat rendez, mely előreláthatólag a legszebben fog sikerülni. A meghívók, melyek **Pollák Lajos** margitai nyomda műintézetét dícsérik, már szétküldettek. Felülfizetések a jótékony célra tekintettel, köszönettel fogadtatnak.

Confetti! Szerpentin!

Tombola tárgyak
Legyezők
Nászajándékok
Játékszerek
Hegedű és hegedű hurok
Utazó kofferek és táskák
Téli árúk: alsó ing és nadrág
Bőr és kötött keztyük
Valódi szolingeni acél árúk
Ridikülők, Gramofonok

Ujdonság! Ujdonság!

aluminium konyha edények,
GÁL FERENCZNÉL NAGYVÁRAD,
RÁKÓCZI-UT. — BAZÁR-ÉPÜLET.

Amit mindenkinek tudnia kell.
1 liter rum 1.50
1 deka tea —.08
 Az újvárosi drogeriában a torony alatt.

EGYESÜLETEK.

Siketnémák egyesülete. Mint említettük, a Nagyváradon lakó siketnémák egyesületet szándékoznak alapítani, hogy egymást támogassák, védjék s közös ügyeik előmozdítására tömörüljenek. Vasárnap délután mintegy 20—21-en összejöttek s Kemény Ignác rendőrkapitány jelenlétében gyűléseztek. Kemény Ignác tudáalevőleg tökéletesen tud a siketnémákkal jelek által beszélni. A gyűlést N. Tóth István, Fried Zsigmond és Keller Ferenc siketnéma munkások hívták össze. A gyűlésen Kenyeres Jónás 52 éves nyugalmazott betűszedő elnökölt, Fried Zsigmond töltötte be a jegyzői tisztet. Első sorban Kemény Ignác tb. rendőrkapitányt örökös tb. elnökül választották, hálából azért a jóindulatért, hogy Kemény Ignác már régen támogatta tanácsával, utbaigazításai a siket-némákat. Kenyeres Jónás elnök, Röderer Antal, N. Tóth István siketnémák jelbeszéddel fejtegették társaiknak az egyesülés célját, hasznát. Mivel azonban a Nagyváradon lakó 35 siketnéma közül csak 21 jelent meg, az egyesület nem alakult meg, hanem április 9-re tűzték ki az alakuló közgyűlést.

TANÜGY.

Áthelyezés és kinevezés. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Posta Mariska élesdi állami elemi iskolai tanítónőt a szigetcsépi, Medsikradszky Anna cécei állami elemi iskolai tanítónőt az élesdi állami elemi iskolához helyezte át és Riess Mária okleveles tanítónőt a cécei állami elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, febr. 21.

(Saj. tud.) Kossuth Ferenc állapota aggasztóra fordult. A nagybeteg alteste megdagadt. Az éjt nyugtalanul lázban töltötte s környezetének heves fájdalmairól panaszkodik. Kossuth Ferenc állapotáról délután félhivatalos jelentést adtak ki. E szerint a beteg állapotában súlyos visszaesés állott be. Ha el is hagyhatja a beteg az ágyát, csak hetek múlva mehet szabadba.

Neumann Károly nagybeteg.

Zágráb, február 20.

Dr Neumann Károly, az országgyűlés elnöke halálos beteg. Tegnapelőtt olyan rosszszul lett, hogy kezelőorvosai a legsürgősebb operációt tartották szükségesnek. Meghívták Bécsből dr Hoehenegg tanárt, a ki tegnap végrehajtotta a műtétet. Az operáció jól sikerült ugyan, de a beteg állapota még most

is válságos. Gróf Normann-Ehrenfeld, a nagybeteg elnök jóbarátja, konziliumra hívta meg Bécsből Neusser tanárt.

Elhunyt kuriai bíró.

Budapest, február 21.

(Saját tud.) Tóth Géza kuriai bíró, ma 69 éves korában meghalt. Az elhunyt bíró a Majláth országbíró meggyilkoltatása ügyében, mint vizsgálóbíró szerepelt. Ő volt a Husz Ábrahám ügyben is referens.

Amerikai vasutrablók.

London, febr. 20.

New-Yorkból táviratozzák: Gainesville környékén négy álarcos rabló hihetetlen vakmerőséggel fosztotta ki egy expresszvonal postakocsiját. Ejszakának idején a rablók egyike vörös lámpást lóbált az expresszvonal előtt, mire a mozdonyvezető teljes erejével fékezett és megállította a vonatot. Ekkor a rablók felugrártak, hárman revolverekkel megfélemlítették a személyzetet, a negyedik pedig a postakocsiban levő két vaspénzszekrényt dinamittal akarta felrobbantani. A nagyobbik vasszekrényben 50.000 dollár volt aranyrudakban. A dinamitpatron csak a kisebbik vasszekrényt vette föl, a másik dinamitpokolgép gyújtózsínórját a légnymás eloltotta. A rablók csak 2800 dollár papírpénzt zsákmányolhattak és elmenekültek. Miután az expresszvonal Gainesvillebe érkezett, a seriff önkéntes csapatral üldözőbe vette a vasut rablókat az ingoványok közt, de aligha fognak kézrekerülni, mert hat órával megelőzték üldözőiket.

Tömöges katonaszabadtítás.

Ujvidék, febr. 20.

(Saját tudósítónktól.) A katonaszabadtítások ügyében megindult a vizsgálat. A sükettség miatt szabadtított katonaköteleseket újra felülvizsgálták és közülök igen sokat bentartottak. A bevonultak büntetésből 5 évet fognak szolgálni.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Erdős és Grünfeld céghez Bémer-tér Poynár-palota

Naponta érkeznek különleges-ségek tavaszi újdonságokban: Valódi perzsa és smyrna szőnyegek alkalmi vételárban szereshető be.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Írta: Hjalmai Knuth.

Fordította: Vörös József. 27

Behunytam a szememet s öröklődtem, hogy nyugodtan tudjak maradni Mozdulatlanul feküdtem néhány percig, izzadtam és éreztem, amint a vér lüktetett az ereimben.

Kinyitottam a szememet. Hogy is tudtam volna lehunyni, mikor álom nem jött a szememre? Az a sötétség még egyre ott terpeszkedett körültem, ugyanaz a feneketlen, örök sötétség, mely ellen minden gondolatom felázadt s amelyet nem tudtam felfogni. Mivel hasonlítottam össze? A leglelkesebb erőködés után sem tudtam olyan sötét szót kitálatni, amelylyel ezt a sötétséget kelőben jellemeztem volna, olyan rettenetesen sötétet, a melytől elfeketedett volna a szám, ha kimondtam ezt a szót. Istenem, milyen sötét volt itt! Ujra a kikötőre, a hajókra, ezekre a fekete szörnyetegekre gondoltam, melyek a tengeren himbálóztak és reám vártak. Magukhoz akartak vonzani, el akartak vinni messze-messze tengerekre, ahol a madár sem jár. Mintha a fedélzeten volna már, valami leránt a habokba, a levegőben szállók, aztán zuhanok... esem... Az ágyba kapaszkodom és rekedten ordítok; veszedelmes utakon jártam s repültem. Valóságos megváltás volt, amint a kemény ágyra ütöttem! Ilyen a halál, mondtam magamban: most meghalsz! Egy darabig csendesen feküdtem s vártam, amíg meghalok. Hirtelen felülök az ágyban s szigorúan kérdezem: ki mondja azt, hogy meg kell halnom? Ha ki tudtam találni a szót, én döntöm el azt is, hogy mi legyen az értelme... Hallottam, hogy félrebeszélek s mialatt beszéltem, tudtam, hogy lazás beszéd az egész. Gyöngeségből és fáradtságból összerakott delirium volt, de eszmélni tudtam. Hirtelen az a gondolat villan át a fejemben, hogy megőrültem. Kiugrottam ágyamból, az ajtóhoz mentem, ki akartam nyitni, nekivettem a vállamat, nekiszaladtam a fának, beleharaptam az ujjamba, sirtam, káromkodtam.

Minden csendes, a falak csak saját szavaimat visszhangozták. Kimerülten rogyom le a földre... Egyszerre fejt, magasan, a közepén, szürke négyesűg jeleok meg a falon, fehér csik, egy sejtetem, a nap világa. Érzem, hogy ez a reggel, testem minden idegszállával érzem s nagyot sóhajtok. Hátra fekszem a földön s sirva örülök ennek a könyörületes fény-sugárnak, zokogok, csókot hintek feléje s majd megőrülök örömben. E pillanatban jól tudom, hogy mit cselekszem, fájdalmaim meg-

szünetek, kétvégbeesésem kiszáll belőlem, mintha minden vágyam, reményem beteljesült volna. Felkelek a földről, összekulcsoltam a kezemet s türelmesen várok, amíg megvirrad.

Micsoda éjszaka volt ez! Csodáltam, hogy nem hallották a lármámat. Igaz ugyan, hogy ez az extra osztály, ha szabad ezt mondanom, hajléktalan államtanácsosok osztálya. A legjobb hangulaban, az egyre világosodó ablakra bámulva azon mulattam, hogy államtanácsosnak neveztem magamat. Tangennek, nemes Taugen Andrásnak neveztem magamat és hivatalos stílusban szólítottam meg magamat. Még mindig félrebeszéltem, de idegességem megsűnt. Csak legalább a pénztárcém volna nálam. Vajjon megengedi államtanácsos ur, hogy az ágyba fektessem? S nagyon komolyan, sok ceremóniával fektetem újra az ágyba.

Kivilágosodott s a cella körvonalait tisztán kivehettem, sőt az ajtó sárját is világosan láttam. Ez szórakoztatott. Az egyhangu, izgató, áthatlan sötétség, amelytől önmagam sem láthattam, megtört; vérem lecsillapodott s nemsokára mélyen aludtam.

Az ajtón dörömböltek. Kiugrottam az ágyból s gyorsan felöltöztem; ruháim még mindig nedvesek voltak.

— Jelentkezzék a naposnál — mondta a rendőr.

— Tehát megint formalitások — gondoltam magamban.

Egy nagy szobába léptem. ahol 80—40 hajléktalan ember ült. Egymásután olvasták neveiket a jegyzőkönyvből, egymásután kaptak ebéd-utalványokat. A napos azt kérdezte a rendőrtől:

— Kapott már? Ne feledje el, adjon mind-egyiknek kártyát. Ugy látszik, elkel náluk egy kis ebéd.

A kártyákra néstem s megkiváncsoltam az ebédet.

— Tangen András ujságíró!
Előléptem s meghajtottam magam.
— De kedvesel! Ön itt?

Megmagyaráztam a dolgot, elmondtam, nyitott szemmel hazudtam, a legőszintébb hangon hazudtam. Sokáig mulattunk... a kávéház... kapukulcs.

— Igen, — mondta nevetve — így van az! Jól aludt?

— Mint egy államtanácsos! — feleltem.

— Mint egy államtanácsos!
— Orvendek — mondta s felállt. — Jó reggelt!

Es elmentem.

Ehéd utalványt! Nekem is! Nekem is! Három nap, három éjjel nem ettem. Egy kenyéretl Senki sem adott utalványt, még meg se kínáltak velem és én nem mertem kérni, attól félttem, hogy elárulom magam. Bűszke fővel, milliomoshoz illő testterítással távoztam,

A nap magasán járt már, 10 óra volt s a Youngstorveten nagy volt a forgalom. Hova menjek?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági szakkonferenciák. A Gazd. egyesületek orsz. szövetsége és a Bihar megyei Gazdasági Egyesület által rendezett gazdasági szakkonferenciákat folytatták vasárnap a vármegyeházán. Ezuttal már kevesebb érdeklődő volt jelen. Első előadó *Herdlicska* Ernő debreceni gazd. akadémiai tanár volt s a benzinnemű talajművelő gépekről, azok tüzelő anyagáról és a vizszállításáról beszélt s kimutatta azok előnyeit. A gőzgépeket azonban biztosabbnak jelezte. A Mehardt-féle magajáró ekék jók, de még sok pótlást kívánnak, a Köszegi-féle benzinnemű motorok beváltak, munkaképességük és üzemképességük is megfelelő, különösen a nehéz talajnál. A benzinnemű motorok hátránya, hogy

őnsúlyuk nagy, nincsenek kellőképp kipróbálva s a portól, piszoktól a gép finom szerkezete gyorsan romlik. A Gibach-féle két géprendszerrel sok a kőtel s még nincs kipróbálva. — Dr. Rácz Mihály akad. tanár a takarmányozásról, a fentartó és termelő takarmányról tartott előadást s ebben kifejtette, hogy a fehérvéből s más alkatrészekből mennyit kell az állatba juttatni. Dr. Deucz Akos budapesti postaigazgatósági titkár a postatakarékpénztári intézményt, annak előnyeit ismertette. — Délben a Pannóniában barátságos ebédre gyűltek össze a vendégek és a biharmegyei gazdasági egyesület vezetői és jelenvolt tagjai.

Mezőgazdasági és műszaki részvénytársaság Nagy-Váradon Nagy-Várad közigazgatási életében, egy számottevő vállalat alakult, mely hivatva van az egész vármegyére is úgy a gazdaközösség, mint az iparosok és iparvállalatoknak egy részére érzett hiányt pótolni. A vállalat, mely Mezőgazdasági és Műszaki R. T. Nagyváradon cég alatt lett bejegyezve, s igazgatóságában a vármegye legelőkelőbb nagybirtokosai foglalnak helyet, célul tűz ki maguknak, hogy úgy a gazdaközösség, mint az iparosok és iparvállalatok helyben szereshessék be mindazon szükségesletti cikkeiket, melyeket addig a távol tővárosból szerestek be, s így sok időt eltecsérlő fölösleges levelezést takarítanak meg, azonkívül pedig úgy az ár, mint a vasuti fuvardíjakban tetemes megtakarítást érnek el a fogyasztók.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, febr. 21.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	869.—
Osztrák hitel	—	—	675.—
4%-os koronajáradék	—	—	91.90
Államvasut	—	—	747.—
Jelzálogbank	—	—	508.—
Leszámitoló bank	—	—	606.30
Hazai Bank	—	—	315.50
Kereskedelmi részv.	—	—	770.25
Rimamurányi	—	—	675.—
Salgótarjáni	—	—	675.—
Közuti vasut	—	—	801.25
Városi villamos	—	—	406.—
Adria	—	—	506.—

Irányzat: Szilárd.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonként.

Buza áprilisra	—	—	11.52
Buza májusra	—	—	11.32
Buza októberre	—	—	10.90
Rozs októberre	—	—	8.15
Zab áprilisra	—	—	8.69
Tengeri májusra	—	—	5.74

Irányzat: Szilárd.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete r

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrány-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegot nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra.

A keresk. és iparkamarai székházban

egy souterraine helyiség

1911. évi

május hó elsejétől kiadó.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

villamos világítás

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerszám telefonszáma 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletet szolgáltat.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. — közönséget, hogy — **Kert-utca 2. szám.**

építési irodát

nyitottam. Elvállalok tervezéseket és bármilyen e szakmába vágó munkákat. ::

Tisztelettel
Béres Ferenc
építőmester.

TATRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszteendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Heiczer Ferenc

papi- katonai és polgári szabó
Nagyvárad, Körös-utca 22. sz.

Készít a legjobb minőségű szövetekből reverendát és címádát. ::

Egyenruhákat bármilyen fegyvernembe, átalakításokat méret szerint.

Polgári ruhákat legolcsóbb árban valódi angol szövetekből készítik.

Levelezőlapra meghívásra helyben és vidéken mértékvétel végett megjelenek.

Szíves pártfogást kér tisztelettel
Heiczer Ferenc.

A
„TISZÁNTUL“-ra
előfizethet
mindennap.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása

::: utólérhetetlen. :::

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

— Keckskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

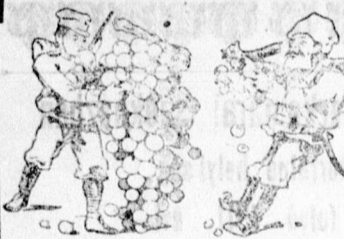
A vidékiek találkozóhelye.

Szállodában szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Keckskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Szőlő-

olíványokat szállít amerikai szirma és gyökere vasszöket különféle fajokban, fajtiszta-
ságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert **Kisküküllőmenti első szőlőolívány-telep**

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

MEDGYES, 32. sz. (Nagyküküllő-megye.)

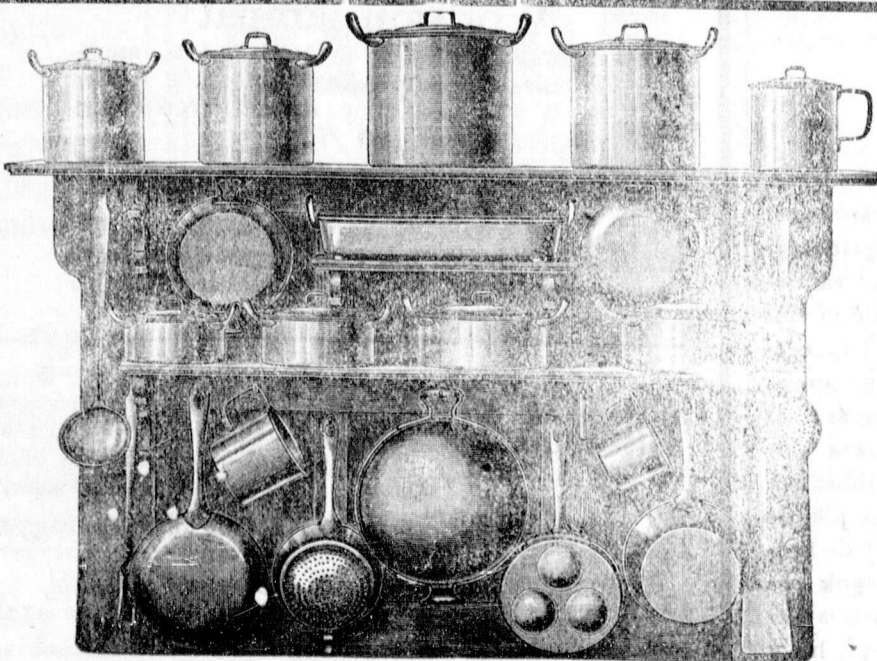
ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkező elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep megbízhatóságáról.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:
szekrényágy
3 matraccal

K 19.50.

Gyermekágyak

K 26-tól.